

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.11.2016 r.
COM(2016) 860 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO, KOMITETU
REGIONÓW ORAZ EUROPEJSKIEGO BANKU INWESTYCYJNEGO**

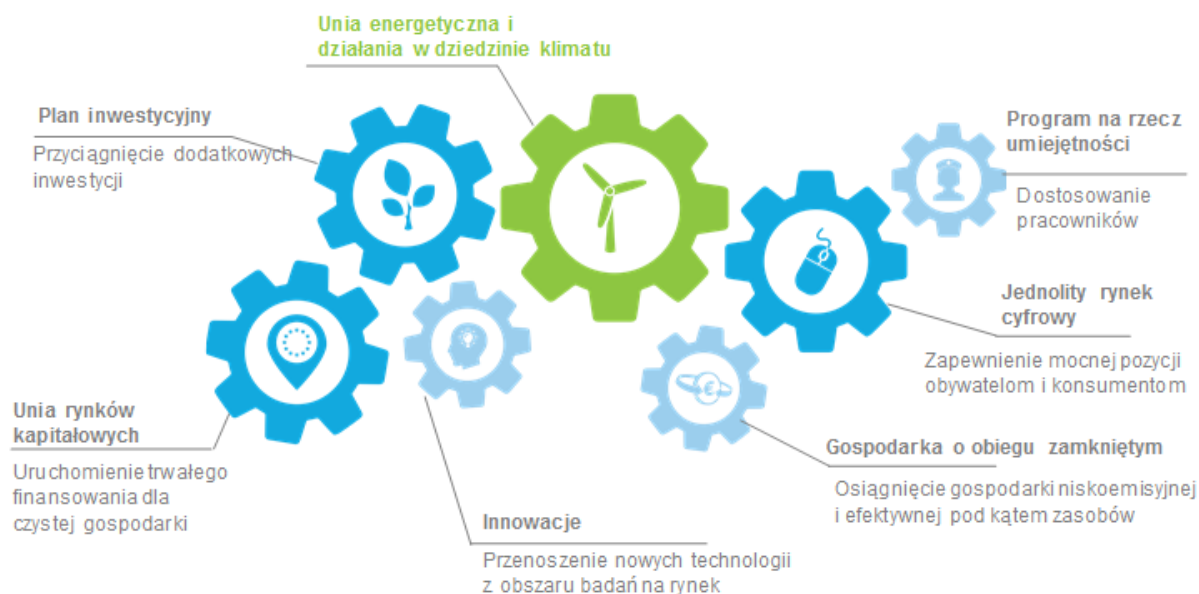
Czysta energia dla wszystkich Europejczyków

1. WPROWADZENIE

Unia energetyczna jest jednym z dziesięciu priorytetów Komisji Junckera. W celu zmodernizowania gospodarki UE unia energetyczna ściśle współgra z innymi inicjatywami przewodnimi, takimi jak jednolity rynek cyfrowy, unia rynków kapitałowych i plan inwestycyjny dla Europy, by zapewnić miejsca pracy, wzrost i inwestycje w Europie.

Pakiet ten stwarza możliwość przyspieszenia zarówno przejścia na czystą energię, jak i wzrostu i tworzenia miejsc pracy. Dzięki uruchomieniu dodatkowych publicznych i prywatnych inwestycji w wysokości do 177 mld euro rocznie począwszy od 2021 r. pakiet ten może w ciągu następnego dziesięciolecia spowodować blisko 1-procentowy wzrost PKB oraz doprowadzić do powstania 900 000 nowych miejsc pracy¹. Oznacza to także, że intensywność emisji dwutlenku węgla unijnej gospodarki będzie w 2030 r. o 43 % niższa niż obecnie², a energia elektryczna pozyskiwana ze źródeł odnawialnych będzie stanowiła około połowy unijnego koszyka energetycznego³.

Rysunek 1: Modernizacja gospodarki – rola unii energetycznej i działań w dziedzinie klimatu

Porozumienie paryskie jest pierwszym tego rodzaju i nie byłoby możliwe bez Unii Europejskiej. Dziś nadal jesteśmy liderami i udowadniamy, że Unia Europejska potrafi dotrzymać obietnic. – **Jean-Claude Juncker** o ratyfikacji porozumienia paryskiego przez UE, 4 października 2016 r.

Sektor energetyczny ma duże znaczenie dla gospodarki UE: ceny energii mają wpływ na konkurencyjność całej gospodarki i odpowiadają średnio 6 % rocznych wydatków gospodarstw domowych⁴. Sektor energetyczny daje zatrudnienie niemal 2,2 mln osób,

¹ Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, SWD(2016) 405.

² Wyniki stanowiące podstawę oceny skutków zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, SWD(2016) 405.

³ Ocena skutków przekształcenia dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii, SWD(2016) 418.

⁴ COM(2016) 769.

zapewniając miejsca pracy w ponad 90 000 przedsiębiorstwach w całej Europie⁵ i wypracowując 2 % całkowitej wartości dodanej⁶. Za tym sektorem stoi dobrze prosperujący przemysł wytwórczy, który dostarcza niezbędnych urządzeń i usług nie tylko Europie, ale i całemu światu. Rozwój odnawialnych źródeł energii i energooszczędnych produktów i usług przyczynił się do powstania nowych przedsiębiorstw w całej Europie, zapewniając obywatelom Europy nowe źródła zatrudnienia i wzrostu. Wpływ unii energetycznej na zatrudnienie wykracza poza sektor dostaw energii. Dla przykładu: ponad milion osób znalazło pośrednie lub bezpośrednie zatrudnienie w sektorach związanych z energią odnawialną⁷, a sektor związany z efektywnością energetyczną zatrudnia około miliona pracowników⁸.

Unia energetyczna to główny wektor i wkład UE na rzecz globalnego i kompleksowego przejścia na gospodarkę niskoemisyjną. UE doprowadziła do zawarcia porozumienia paryskiego w grudniu zeszłego roku. Dzięki jego szybkiej ratyfikacji przez UE to pierwsze powszechne porozumienie w sprawie przeciwdziałania zmianom klimatu weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r., a więc w niecały rok później. Porozumienie klimatyczne z Paryża nadaje jasny i ambitny kierunek dla inwestycji w innowacje niskoemisyjne. Wdrożenie ambitnych zobowiązań UE w dziedzinie zmian klimatu jest obecnie priorytetem i w znacznym stopniu zależy od skutecznego przejścia na system czystej energii, gdyż dwie trzecie emisji gazów cieplarnianych są wytwarzane podczas produkcji i wykorzystywania energii.

Równie ważne jest zapewnienie, by przejście na system czystej energii było z korzyścią dla wszystkich Europejczyków. Wszyscy konsumenci, w tym grupy szczególnie wrażliwe i osoby dotknięte ubóstwem energetycznym, powinni mieć poczucie, że są adresatami unijnych działań, oraz powinni czerpać wymierne korzyści z dostępu do bardziej bezpiecznej, czystszej i bardziej konkurencyjnej energii, co zawiera się w głównych celach unii energetycznej. Komisja przedstawiła już ramy strategiczne na rzecz unii energetycznej⁹, propozycje dotyczące bezpieczeństwa dostaw gazu¹⁰, unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji¹¹ i powiązanych zasad wspólnego wysiłku redukcyjnego¹² oraz użytkowania gruntów i leśnictwa¹³, jak również strategię na rzecz mobilności niskoemisyjnej¹⁴.

Zgodnie z zapowiedzią zawartą w programie prac Komisji na 2017 r.¹⁵ Komisja przedstawia dziś wnioski regulacyjne i środki ułatwiające ukierunkowane na modernizację gospodarki i zwiększenie inwestycji w sektory związane z czystą energią.

Zawarte w pakiecie wnioski regulacyjne i środki ułatwiające mają na celu przyspieszenie, przekształcenie i skonsolidowanie przejścia gospodarki UE na czystą energię, przy jednoczesnym tworzeniu nowych miejsc pracy i zapewnieniu wzrostu w nowych sektorach gospodarki i modelach biznesowych.

⁵ Energia UE w liczbach, Mały rocznik statystyczny 2016.

⁶ Eurostat – rachunki narodowe.

⁷ EurObserv'ER, The State of Renewable Energies in Europe (Stan energii odnawialnej w Europie), 15. wydanie, 2015 r. (dane z 2014 r.).

⁸ Badanie oceny skutków efektywności energetycznej dla zatrudnienia i społeczeństwa.

⁹ COM(2015) 80.

¹⁰ COM(2016) 52.

¹¹ COM(2015) 337.

¹² COM(2016) 482.

¹³ COM(2016) 479.

¹⁴ COM(2016) 501.

¹⁵ COM(2016) 710.

Wnioski ustawodawcze obejmują efektywność energetyczną, energię odnawialną, projektowaną strukturę rynku energii elektrycznej, bezpieczeństwo dostaw energii i zasady zarządzania unią energetyczną.

W przedstawionym pakiecie przyjęto trzy główne cele:

- **Efektywność energetyczna przede wszystkim**
- **Światowy lider na polu energii odnawialnej**
- **Uczciwe traktowanie konsumentów**

Działania ułatwiające obejmują inicjatywy na rzecz przyspieszania innowacji w dziedzinie czystej energii i renowacji europejskich budynków, jak również środki ukierunkowane na: przyciąganie inwestycji publicznych i prywatnych oraz jak najskuteczniejsze wykorzystanie dostępnego budżetu UE; promowanie inicjatyw branżowych w celu zwiększenia konkurencyjności; ograniczenie negatywnego wpływu na społeczeństwo spowodowanego przejściem na czystą energię; zaangażowanie wielu graczy, w tym organów, władz lokalnych i miejskich państw członkowskich z jednej strony, a z drugiej - przedsiębiorstw, partnerów społecznych i inwestorów, a także zapewnienie Europie maksymalnie wysokiej pozycji lidera w dziedzinie technologii i usług czystej energii, aby umożliwić udzielanie państwom trzecim pomocy w osiągnięciu celów ich polityki.

Pakiet ten należy postrzegać jako element kontekstu pozwalającego Unii Europejskiej torować drogę do czystszej i bardziej inteligentnej energii dla wszystkich, wdrożyć porozumienie paryskie, pobudzić wzrost gospodarczy, zapewnić UE pozycję lidera w dziedzinie inwestycji i technologii, stworzyć nowe możliwości zatrudnienia i zwiększyć dobrobyt obywateli.

Do osiągnięcia celów UE dotyczących klimatu i energii do 2030 r. w latach 2020–2030 niezbędne będą inwestycje na poziomie 379 mld EUR rocznie¹⁶, przede wszystkim w efektywność energetyczną, odnawialne źródła energii i infrastrukturę. Unijne przedsiębiorstwa powinny być liderami w obszarze tych inwestycji. W tej dziedzinie wiele zależy od zdolności unijnych przedsiębiorstw do innowacji. Przeznaczając 27 mld EUR rocznie na publiczne i prywatne badania, rozwój i innowacje w dziedzinach związanych z unią energetyczną¹⁷, UE ma doskonałe możliwości przekucia przejścia na czystą energię w konkretną szansę dla przemysłu i gospodarki.

Dzięki politykom przedstawionym dziś przez Komisję wzrost produkcji przemysłowej w następujących sektorach mógłby się przedstawiać tak: do 5 % w budownictwie, do 3,8 % w przemyśle inżynieryjnym oraz do 3,5 % w sektorze żelaza i stali, przekładając się na 700 000 nowych miejsc pracy w budownictwie, 230 000 w przemyśle inżynieryjnym i 27 000 w sektorze żelaza i stali¹⁸.

2. EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA PRZEDZ WSZYSTKIM

¹⁶ Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, SWD(2016) 405 (dane o inwestycjach nie obejmują sektora transportu).

¹⁷ JRC-SETIS, w przygotowaniu.

¹⁸ Źródło: Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, SWD(2016) 405 (wyniki szczegółowe na podstawie analizy makroekonomicznej).

Efektywność energetyczna to źródło energii, do którego dostęp jest najbardziej powszechny. „Efektywność energetyczna przede wszystkim” to cel, który odzwierciedla fakt, że najtańsza i najczystsza energia to ta, która nie wymaga wytworzenia lub zużycia. Oznacza to konieczność uwzględniania efektywności energetycznej w całym systemie energetycznym, tzn. zarządzania popytem w sposób aktywny i prowadzący do optymalizacji zużycia energii, obniżenia kosztów ponoszonych przez konsumentów i zmniejszenia zależności od importu, przy jednoczesnym traktowaniu inwestycji w wydajną energetycznie infrastrukturę jako efektywny kosztowo sposób na przejście na niskoemisyjną gospodarkę o obiegu zamkniętym. Umożliwi to usunięcie nadwyżki zdolności produkcyjnych z rynku, zwłaszcza w zakresie produkcji energii z paliw kopalnych.

Na wniosek Rady Europejskiej z października 2014 r. Komisja dokonała przeglądu **celu w zakresie efektywności energetycznej** i jest zdania, że UE powinna wyznaczyć sobie wiążący cel na poziomie 30 % do 2030 r. W porównaniu z przyjętym w 2014 r. celem na poziomie co najmniej 27 % oczekuje się, że to podwyższenie przełoży się na co najmniej 70 mld EUR dodatkowego PKB i 400 000 nowych miejsc pracy, jak również na dalsze obniżenie unijnych wydatków związanych z przywozem paliw kopalnych¹⁹. Podwyższenie celu przyczyni się także do osiągnięcia unijnych celów dotyczących obniżenia emisji gazów cieplarnianych do roku 2030 i celów dotyczących odnawialnych źródeł energii.

Komisja proponuje przedłużenie poza rok 2020 **obowiązków w zakresie oszczędzania energii** określonych w dyrektywie w sprawie efektywności energetycznej²⁰, zgodnie z którymi dystrybutorzy i dostawcy energii są zobowiązani oszczędzać 1,5 % energii rocznie. Przyniosło to już pierwsze skutki w postaci przyciągnięcia inwestorów prywatnych i wsparcia na rzecz powstawania nowych uczestników rynku, takich jak dostawcy usług energetycznych, w tym agregatorzy, a zatem należy kontynuować te działania po 2020 r. Nowa struktura rynku energii elektrycznej dodatkowo przyczyni się do zapewnienia równych warunków działania strony popytowej na rynku.

Budynki odpowiadają za 40 % całkowitego zużycia energii, a ok. 75 % ogółu budynków jest nieefektywna energetycznie²¹. Zapewnianie efektywności energetycznej budynków jest utrudnione z powodu zbyt niskiego poziomu inwestycji i licznych barier. Nawet w przypadku budynków regularnie konserwowanych i remontowanych inwestycje związane z oszczędnością energii są często pomijane, gdyż przegrywają wyścig o ograniczone fundusze, a także z powodu braku wiarygodnych informacji, braku wykwalifikowanych robotników i wątpliwości dotyczących potencjalnych korzyści. Przy obecnym wskaźniku renowacji budynków wynoszącym ok. 1 % rocznie doprowadzenie ogółu substancji budowlanej do współczesnych, oscylujących wokół zera poziomów zużycia energii zajęłoby sto lat²². Zalety czystych energetycznie budynków wykraczają poza samo oszczędzanie energii i obejmują także: podniesienie komfortu i jakości życia, możliwość integracji odnawialnych źródeł energii, magazynowania, technologii cyfrowych oraz połączenie budynków z systemem transportu. Inwestowanie w czystą energetycznie substancję budowlaną może stanowić siłę napędową przejścia na gospodarkę niskoemisyjną.

¹⁹ Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej, SWD(2016) 405.

²⁰ COM(2016) 761.

²¹ Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, SWD(2016) 414.

²² Ocena skutków zmiany dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, SWD(2016) 414.

Zwiększenie poziomu inwestowania w budynki publiczne, takie jak szpitale, szkoły i urzędy, zależy także od finansowania prywatnego oraz obecności prywatnych przedsiębiorstw świadczących usługi energetyczne, oferujących takie innowacyjne mechanizmy jak umowy o poprawę wydajności energetycznej. Oszczędzanie energii może mieć pozytywny wpływ także na budżety publiczne, jako że roczne wydatki na energię w budynkach publicznych wynoszą ok. miliarda euro. Zasady inwestowania w sektorze publicznym i statystycznego ujmowania renowacji zasobów powinny być jednak przejrzyste i jasne, aby ułatwiać związane z efektywnością energetyczną inwestycje w zasoby publiczne. Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, przeprowadza analizę wpływu zasad rachunkowości publicznej na rynek umów o poprawę wydajności energetycznej i zaktualizuje wytyczne dotyczące opracowywania danych statystycznych dla tego rodzaju partnerstw do końca wiosny 2017 r.

Zmiana dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków²³ zwiększy **tempo renowacji** budynków poprzez wzmocnienie przepisów dotyczących długoterminowych strategii na rzecz renowacji budynków w celu dekarbonizacji substancji budowlanej do połowy stulecia. Wniosek przyczyni się także do poprawy jakości informacji dla inwestorów i organizatorów projektów poprzez wzmocnienie świadectw charakterystyki energetycznej budynków, udostępnienie informacji o eksploatacyjnej energochłonności budynków publicznych i uzależnienie poziomu wsparcia publicznego od ilości zaoszczędzonej energii. We wniosku Komisja wzywa państwa członkowskie do koncentrowania inwestycji również na potrzebach osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, jako że efektywność energetyczna jest jednym z najskuteczniejszych sposobów eliminowania przyczyn ubóstwa energetycznego.

W dyrektywie w sprawie charakterystyki energetycznej budynków zawarto wymóg instalacji punktów ładowania energią elektryczną, co umożliwi wspieranie **realizacji strategii UE na rzecz mobilności niskoemisyjnej**. W przypadku istniejących budynków przepis ten będzie obowiązywał od 2025 r. i będzie miał zastosowanie wyłącznie do nieruchomości komercyjnych, w których znajduje się ponad 10 miejsc parkingowych. W przypadku nowych budynków lub budynków poddawanych gruntownej renowacji przepis ten nakłada obowiązek uprzedniego okablowania nieruchomości mieszkalnych dysponujących więcej niż 10 miejscami parkingowymi oraz zainstalowania punktów ładowania w nieruchomościach komercyjnych dysponujących więcej niż 10 miejscami parkingowymi. MŚP i organy publiczne mogą zostać zwolnione z obowiązku stosowania przedmiotowego przepisu, co w przypadku organów publicznych wynika z faktu, że są już objęte dyrektywą w sprawie paliw alternatywnych, o ile ich punkty ładowania są ogólnodostępne. Aby zwiększyć efektywność transportu i promować cyfrowe rozwiązania w zakresie mobilności niniejszy pakiet obejmuje również strategię UE na rzecz rozwoju połączonych i inteligentnych systemów transportowych²⁴.

W celu dalszego przyspieszenia renowacji budynków i wspierania przekształcania substancji budowlanej na czyste energetycznie budynki Komisja uruchamia **inicjatywę w sprawie budynków europejskich** (Załącznik I) z komponentem „inteligentne finansowanie dla inteligentnych budynków”. Ta nowa inicjatywa, realizowana w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) i państwami członkowskimi, może **odblokować dodatkowe 10 mld EUR funduszy prywatnych i publicznych do 2020 r.** na rzecz efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w budynkach, pomóc w opracowaniu serii projektów mogących uzyskać finansowanie z banków i utworzeniu

²³ COM(2016) 765.

²⁴ COM(2016) 766.

platformy efektywności energetycznej w każdym państwie członkowskim. Celem inicjatywy jest także zdobycie zaufania uczestników rynku do czystych energetycznie budynków poprzez udostępnienie inwestorom i innym zainteresowanym stronom danych o wynikach technicznych i finansowych ponad 7 000 europejskich projektów w dziedzinie efektywności energetycznej budynków i przemysłu, jak również poprzez współpracę z sektorem finansowym w celu opracowania opartych na konsensusie ram udzielania finansowania inwestycjom w budynki czystej energii i zapewnienia większej koncentracji i standaryzacji finansowania rynkowego dla takich projektów. Pozwoli to na istotną poprawę warunków życia i pracy, korzystny wpływ na klimat, czerpanie korzyści z oszczędności energii, a także przyczyni się do stworzenia nowych miejsc pracy i przyciągnięcia inwestycji. Inicjatywa w sprawie budynków europejskich stanowi bodziec dla europejskiego sektora budownictwa, który zmagają się z licznymi wyzwaniami natury gospodarczej i społecznej. Efektywność energetyczna budynków może stać się jedną z sił napędowych modernizacji tego sektora i jego siły roboczej.

W przypadku sektorów energochłonnych, np. przemysłu hutniczego i samochodowego, konieczne będzie utrzymanie wysiłków na rzecz poprawy efektywności energetycznej. Tego rodzaju inwestycje są z reguły opłacalne, jako że zapewniają obniżone koszty energii. W nowych sektorach, takich jak sektor obrony, wciąż drzemie jak dotąd niewykorzystany potencjał w zakresie efektywności energetycznej, a zatem oszczędności kosztów zapewnią bezpośrednie korzyści budżetom publicznym.

Ekoprojekt i etykietowanie energetyczne będą nadal pełnić istotną rolę w przynoszeniu konsumentom oszczędności w zakresie energii i zasobów oraz tworzeniu możliwości biznesowych dla europejskiego przemysłu. Po wnikliwym rozważeniu Komisja podjęła decyzję o ściślejszym ukierunkowaniu tej polityki na produkty o najwyższym potencjale w obszarach oszczędności energii i gospodarki o obiegu zamkniętym.

Komisja przyjmuje pakiet składający się z planu działań w dziedzinie ekoprojektu na lata 2016–2019 i szeregu środków dotyczących poszczególnych produktów²⁵. W planie działań w dziedzinie ekoprojektu określono priorytety Komisji na najbliższe trzy lata, w tym przeprowadzenie przeglądu istniejących środków dotyczących poszczególnych produktów w celu utrzymania ich zgodności z najnowszymi osiągnięciami technologicznymi oraz nowych produktów, które wymagają zbadania w celu opracowania ewentualnych regulacji pozwalających wykorzystać drzemiący w nich potencjał. Podsumowując, wszystkie środki zidentyfikowane w planie działania w dziedzinie ekoprojektu mają potencjał, by w 2030 r. przynieść ponad 600 TWh oszczędności w energii pierwotnej rocznie, a więc zapewnić oszczędności porównywalne do rocznego zużycia energii pierwotnej w średniej wielkości państwie członkowskim. Umożliwi to Europie utrzymanie pozycji światowego lidera w dziedzinie norm dotyczących efektywności produktów i dalsze zapewnianie konsumentom i przedsiębiorcom korzyści gospodarczych i środowiskowych.

3. ŚWIATOWY LIDER NA POLU ENERGII ZE ŹRÓDEŁ ODNAWIALNYCH

W Europie sektor energii ze źródeł odnawialnych zatrudnia ponad 1 100 000 osób²⁶, a Europa pozostaje liderem w dziedzinie energii wiatrowej. 43 % wszystkich turbin wiatrowych zainstalowanych na świecie pochodzi od kilku największych europejskich producentów.

²⁵ COM(2016) 773; C(2016) 7764, 7765, 7767, 7769, 7770 i 7772.

²⁶ EurObserv'ER, 15. wydanie, 2015 r.

Ambitna polityka UE sprzyjała obniżaniu kosztów technologii wykorzystujących energię słoneczną i wiatrową. Dlatego odnawialne źródła energii stały się tańsze i łatwiej dostępne dla całego świata. Wprawdzie Europa utraciła pozycję lidera w dziedzinie produkcji modułów paneli słonecznych na rzecz elementów pochodzących z przywozu, jednak główna część wartości dodanej związanej z instalacją paneli słonecznych (> 85 %) jest tworzona w Europie²⁷.

W Europie największymi pracodawcami w sektorze odnawialnych źródeł energii są: przemysł energii wiatrowej, słonecznej, fotowoltaicznej (PV) i energii z biomasy. Niemniej jednak liczba miejsc pracy w przemyśle energii fotowoltaicznej uległa zmniejszeniu: w 2014 r. zatrudnienie w sektorze fotowoltaicznym stanowiło niewiele ponad jedną trzecią poziomu z roku 2011, co wynika z utraty zdolności produkcyjnych przez tę gałąź gospodarki²⁸. Większość miejsc pracy w sektorze energii ze źródeł odnawialnych w UE zlokalizowana była w przemyśle energii wiatrowej. W okresie od 2005 do 2013 r. obroty w sektorze energii wiatrowej w Europie wzrosły ośmiokrotnie, a jego przychody w UE szacuje się na 48 mld EUR²⁹. W tym samym czasie, w latach 2005–2013, zatrudnienie w sektorze energii wiatrowej w UE wzrosło pięciokrotnie i szacuje się, że w 2014 r. całkowita liczba zatrudnionych w tym obszarze wynosiła około 320 000³⁰. Komisja zaangażuje się również w inicjatywy branżowe, których celem jest ogólne wspieranie roli UE jako globalnego lidera w obszarze odnawialnych źródeł energii i czystych technologii.

Rada Europejska określiła **cel osiągnięcia co najmniej 27-procentowego udziału energii ze źródeł odnawialnych** w całkowitym zużyciu energii w UE w 2030 r. Ten minimalny cel jest wiążący na poziomie UE, ale nie przekłada się na cele obowiązujące na poziomie państw członkowskich. Aby wspólnie osiągnąć cel ustanowiony dla UE, państwa członkowskie będą deklarować swój wkład poprzez zintegrowane krajowe plany w zakresie energii i klimatu³¹, które stanowią element wniosku dotyczący mechanizmów zarządzania. Presja partnerska wynikająca z konsultacji regionalnych w sprawie planów oraz możliwość formułowania zaleceń przez Komisję, jak również ogólne ramy polityki określone przez inne akty prawne zawarte w tym pakiecie, powinny zachęcić państwa członkowskie do składania deklaracji na wysokim poziomie i zapobiec zjawisku „jazdy bez biletu”. W przypadku gdy Komisja odkryje istnienie potencjalnej luki na poziomie celów lub ich realizacji, w szczególności w odniesieniu do odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej, może podjąć niezbędne środki, aby zapobiec powstaniu takiej luki lub wypełnić każdą taką pojawiającą się lukę. W przyszłości zostanie przeprowadzony przegląd wartości docelowej zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami UE.

Wzrost w obszarze energii ze źródeł odnawialnych powinien opierać się na najbardziej innowacyjnych technologiach pozwalających znacznie obniżyć emisję gazów cieplarnianych. Globalne prognozy rynkowe dla rozwiązań z zakresu energii ze źródeł odnawialnych zgodnie z długoterminowymi celami obniżenia emisyjności na lata 2014–2035 zostały oszacowane na

²⁷ Ocena skutków przekształcenia dyrektywy w sprawie odnawialnych źródeł energii, SWD(2016) 418. Zob. również http://gramzielone.pl/uploads/files/Solar_Photovoltaics_Jobs_Value_Added_in_Europe.pdf następujące badanie:

²⁸ EurObserv'ER, 15. wydanie, 2015 r.

²⁹ EurObserv'ER, 15. wydanie, 2015 r.

³⁰ EurObserv'ER, 15. wydanie, 2015 r.

³¹ Kwestia ta zostanie omówiona w nowym rozporządzeniu w sprawie zarządzania unią energetyczną, COM(2016) 759.

poziomie około 6 800 mld EUR³², z wysokim potencjałem rozwojowym zlokalizowanym przede wszystkim poza Europą. W ostatnich latach inwestycje w aktywa związane z wytwarzaniem energii ze źródeł odnawialnych stanowiły ponad 85 % inwestycji w wytwarzanie energii, w większości na niższych poziomach napięcia, przede wszystkim na poziomie sieci dystrybucyjnych. Wprowadzenie nowych przepisów powinno utrwaląć ten trend, na przykład poprzez usuwanie przeszkód dla produkcji własnej.

Dyrektywa w sprawie energii ze źródeł odnawialnych³³, wraz z wnioskami dotyczącymi nowej struktury rynku energii elektrycznej³⁴, określi ramy regulacyjne pozwalające na stworzenie **równych warunków działania** dla wszystkich technologii, bez uszczerbku dla naszego klimatu oraz celów energetycznych. Energia elektryczna będzie odgrywała kluczową rolę w procesie przechodzenia na system czystej energii. Udział energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii wzrósł bardzo znacząco – do 29 % wytwarzanej energii elektrycznej; jej poziom osiągnie blisko połowę w strukturze produkcji energii elektrycznej UE, głównie ze źródeł zmiennych – takich jak wiatr i słońce. Znaczna część tej energii będzie połączona w sposób zdecentralizowany na poziomie dystrybucji. Aby sprzyjać temu kierunkowi rozwoju, konieczne jest przyjęcie **zasad rynkowych**, aby zarządzać zmiennością i zapewnić bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej. Nowe ramy regulacyjne zagwarantują zatem odnawialnym źródłom energii pełny udział w rynku energii elektrycznej, a także zapewnią, że przepisy związane z rynkiem nie będą dyskryminować odnawialnych źródeł energii.

Aby lepiej uwzględnić wzrost udziału odnawialnych źródeł energii (głównie zmiennych), rynki hurtowe muszą zadbać o dalszy rozwój oraz określenie stosownych zasad pozwalających na przeprowadzanie transakcji krótkoterminowych, aby odzwierciedlić wymogi związane ze zmiennością wytwarzania. Zezwalając na obrót w czasie bardziej zbliżonym do terminu dostawy, dobrze zintegrowane krótkoterminowe rynki energii elektrycznej będą również **premować elastyczność** na rynku – w obszarze produkcji, popytu czy magazynowania. Dodatkowo zasady rynkowe zostaną przystosowane tak, aby umożliwić producentom energii z odnawialnych źródeł pełny udział oraz osiąganie dochodów we wszystkich segmentach rynku, w tym – na rynkach usług systemowych.

Priorytetowy przesыл zostanie utrzymany dla istniejących instalacji, niewielkich instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł oraz projektów pokazowych. Inne instalacje, niezależne od zastosowanej technologii, będą podlegać zasadom dostępu niedyskryminującym dla stron trzecich. Dodatkowo ograniczenia względem odnawialnych źródeł energii powinny być utrzymywane na poziomie ścisłego minimum.

Te nowe zasady pozwolą producentom energii elektrycznej z odnawialnych źródeł na osiąganie coraz większych przychodów z rynku. Jednakże przychody z rynku mogą być niewystarczające, aby w pełni pokryć duże nakłady kapitałowe związane z odnawialnymi źródłami energii, w szczególności – nakłady na nowo powstające technologie. Inwestorzy

³² Międzynarodowa Agencja Energetyczna, Prognoza w sprawie inwestycji w energię na świecie – sprawozdanie specjalne 2014 (World Energy Investment Outlook Special Report 2014).

³³ COM(2016) 767;

³⁴ Inicjatywa dotycząca struktury rynku obejmuje przekształcenie dyrektywy dotyczącej wspólnych przepisów dla rynku wewnętrznego energii elektrycznej (COM(2016) 864), przekształcenie rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej (COM(2016) 861), przekształcenie rozporządzenia w sprawie ACER (COM(2016) 863) oraz nowe rozporządzenie w sprawie przygotowania na zagrożenia w sektorze energii elektrycznej (COM(2016) 862).

muszą mieć poczucie, że polityka jest przewidywalna. Dlatego też dyrektywa w sprawie odnawialnych źródeł energii obejmuje zasady, które będą wspierać odnawialne źródła energii po 2020 r.; w efekcie – w przypadkach wystąpienia zapotrzebowania na subsydia, będą one racjonalne kosztowo i zminimalizują zakłócenia na rynku.

Skuteczna integracja odnawialnych źródeł energii będzie w dalszym ciągu wymagać solidnej infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej oraz **skutecznie połączonych sieci europejskich**. Europejska sieć energetyczna jest najbezpieczniejsza na świecie, ale do 2030 r. konieczne będą znaczne inwestycje. Komisja ściśle współpracuje z państwami członkowskimi w kontekście regionalnym (plan działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich, Grupa ds. Tworzenia Gazowych Połączeń Międzysystemowych w Europie Środkowej i Południowo-Wschodniej, Europa Południowo-Zachodnia i morza północne), aby ułatwić rozwój niezbędnej infrastruktury. Powołała również grupę ekspertów z zadaniem doradzania w zakresie ustanowienia i realizacji celów w zakresie połączeń międzysystemowych do roku 2030.

Potencjalny wkład **ogrzewania i chłodzenia** w całościową wartość docelową odnawialnych źródeł energii nie został w pełni wykorzystany. W strategii w zakresie ogrzewania i chłodzenia³⁵ przedstawiono podejście ogólne. Obecne wnioski zachęca państwa członkowskie do zwiększenia udziału paliw odnawialnych w sektorze ogrzewania i chłodzenia, a operatorów sieci grzewczych i chłodzących - do otwierania swoich sieci na konkurencję i będą zachęcać do instalowania na przykład pomp ciepła.

Bioenergia ma istotny udział w naszym koszyku energetycznym energii ze źródeł odnawialnych i stan ten będzie się utrzymywał w przyszłości. Sprzyja to zatrudnieniu i rozwojowi gospodarczemu na obszarach wiejskich, zastępuje paliwa kopalne i zwiększa bezpieczeństwo energetyczne.

Zachęty związane z rozwojem **zaawansowanych paliw alternatywnych używanych w transporcie** będą realizowane poprzez dozwolony limit domieszki biopaliw obowiązujący dostawców paliw, podczas gdy biopaliwa pochodzące z żywności będą stopniowo zmniejszały swój udział w realizacji celu w zakresie odnawialnych źródeł energii. Wspieranie elektryfikacji transportu jest kolejnym nowym kluczowym celem ram rynku energii elektrycznej, przy czym cel ten wzmocnią przepisy dotyczące detalicznych rynków energii elektrycznej.

Biomasa stała, obecnie wykorzystywana w UE do wytwarzania ciepła i energii elektrycznej, pochodzi przede wszystkim ze źródeł lokalnych i regionalnych i wykorzystuje produkty uboczne przemysłu leśnego. Na obecnym poziomie jej stosowanie jest ogólnie przyjazne dla środowiska. Istnieją jednak obawy, że jeśli poziom jej wykorzystywania nadal będzie wzrastał, wpływ na środowisko może się zwiększyć. Aby zapewnić korzyści klimatyczne w długim okresie, konieczne będzie w szczególności zmniejszenie dodatkowej presji na zasoby leśne.

Należy zadbać o większą **synergię pomiędzy gospodarką o obiegu zamkniętym a różnorodnymi sposobami wykorzystania biomasy**, szczególnie biorąc pod uwagę fakt, że drewno może być użyte w wielu produktach, których wartość dodana jest wyższa niż sama energia. Aby w jak najpełniejszy sposób sprzyjać tym synergiiom, wyłącznie wydajna

³⁵ COM(2016) 51.

przemiana biomasy w energię powinna otrzymywać wsparcie publiczne, które może przyjąć formę wsparcia finansowego lub preferencyjnego dostępu do sieci energetycznej, z wyjątkiem należycie uzasadnionych powodów związanych z bezpieczeństwem dostaw energii elektrycznej.

Obecnie większość biomasy wykorzystywanej na potrzeby wytwarzania ciepła i energii elektrycznej pochodzi z lasów. W całej UE, a także poza nią, lasy oraz sposoby zarządzania nimi znacząco się różnią. Państwa członkowskie UE opracowały krajowe ustawodawstwo dotyczące **zrównoważonej gospodarki leśnej** i współpracują ze sobą przykładowo w ramach procesu Forest Europe. Kilka państw członkowskich dokonujących przywozu znacznych ilości biomasy do celów wytwarzania energii wdrożyło również dedykowane systemy zrównoważonego wykorzystania biomasy, a wniosek Komisji umożliwi im kontynuację tych działań. Dzięki polityce rozwoju obszarów wiejskich UE Komisja Europejska będzie nadal wspierać zrównoważone wykorzystanie zasobów drzewa. Te poszczególne poziomy działania wzajemnie się uzupełniają w zakresie wspierania praktyk zrównoważonej gospodarki leśnej.

Dlatego też Komisja proponuje poszerzenie aktualnych kryteriów zrównoważonego rozwoju UE – tak, aby obejmowały one wszystkie typy bioenergii. Zaproponowano nowe podejście względem biomasy leśnej, które opiera się na istniejących przepisach dotyczących zrównoważonej gospodarki leśnej oraz na właściwym ewidencjonowaniu emisji gazów cieplarnianych z użytkowania gruntów oraz z przemysłu leśnego w państwie, z którego pochodzi biomasa. Rozwój w zakresie produkcji biomasy oraz jej zastosowanie do wytwarzania energii będą monitorowane i poddawane ocenie w ramach zarządzania unią energetyczną.

4. UCZCIWE TRAKTOWANIE KONSUMENTÓW

Konsumenci są kluczowi dla unii energetycznej. Energia jest dobrem koniecznym, nieodzownym dla pełnego uczestnictwa we współczesnym społeczeństwie.

Przejście na system czystej energii musi być sprawiedliwe względem tych sektorów, regionów czy szczególnie wrażliwych części społeczeństwa, na które przejście to będzie miało wpływ.

Komisja proponuje takie reformy rynku energii, które **zapewnią konsumentom mocną pozycję** i dadzą im większą kontrolę w zakresie swoich wyborów dotyczących energii. Dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą oznacza to większą konkurencyjność. Dla obywateli – lepsze poinformowanie, możliwość podjęcia większej aktywności na rynku energii i skuteczniejszą kontrolę wydatków na energię.

Pierwszym krokiem zmierzającym ku postawieniu konsumentów w centrum unii energetycznej jest zapewnienie im lepszej **informacji** na temat zużywanej przez nich energii oraz kosztów. Proponowane jest nadanie konsumentom prawa do korzystania z inteligentnych liczników, otrzymywania zrozumiałych rachunków i prostszych warunków zmiany operatora. Dodatkowo zmiana operatora będzie tańsza dzięki zniesieniu opłat za wypowiedzenie umowy. Dzięki certyfikowanym narzędziom porównywania ofert konsumenci otrzymają rzetelne informacje na temat dostępnych dla nich propozycji. Zgodnie z wnioskami świadectwa charakterystyki energetycznej będą bardziej wiarygodne i będą zawierać wskaźnik „inteligencji”.

W ramach niniejszego pakietu Komisja zwiększa przejrzystość poprzez **drugie dwuletnie sprawozdanie w sprawie kosztów i cen energii**³⁶. Koszty energii wpływają na nasze wybory dotyczące koszyka energetycznego, na wydatki gospodarstwa domowego, a także na konkurencyjność Europy. Uzależnienie UE od przywozu, którego poziom wynosi 74 %, sprawia, że jest ona narażona na zmienne ceny paliw kopalnych ustanawiane na poziomie globalnym. W ostatnich latach globalne zmiany przyczyniły się do zmniejszenia kosztu importu energii do EU o 35 % i korzystnie wpłynęły na wzrost gospodarczy. Hurtowe ceny energii elektrycznej są najniższe od 12 lat, ceny gazu spadły od 2013 r. o 50 %, a ropy – od 2014 r. o blisko 60 %. W porównaniu z innymi gospodarkami światowymi różnice w cenach są mniejsze.

Trendy te są jednak odmienne jeśli chodzi o ceny dla odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych. Niższe ceny energii są negatywnie kompensowane przez rosnące koszty sieciowe oraz podatki i opłaty rządowe, ponieważ energia jest często wykorzystywana jako podstawa podatkowa dla pilnie potrzebnych dochodów budżetowych. Detaliczne ceny energii elektrycznej wzrosły od 2008 r. o około 3 %, a detaliczne ceny gazu – o 2 %. W konsekwencji koszty energii nieznacznie wzrosły – stanowiąc blisko 6 % wydatków gospodarstw domowych.

Zmiany regulacyjne wprowadzone przez obecny pakiet oraz przejście ze scentralizowanej konwencjonalnej produkcji energii do zdecentralizowanych, inteligentnych i połączonych rynków ułatwi konsumentom produkcję własnej energii, magazynowanie jej, wykorzystywanie lub sprzedawanie na rynku – bezpośrednio lub w ramach spółdzielni energetycznych. Konsumentom będą mogli reagować na popyt bezpośrednio lub za pośrednictwem agregatorów energii. Dzięki nowym inteligentnym technologiom konsumenci, jeśli zechcą, będą mogli aktywne zarządzać zużywaną przez siebie energią i kontrolować ją przy jednoczesnej poprawie komfortu. Zmiany te ułatwią gospodarstwom domowym oraz podmiotom gospodarczym większe zaangażowanie w system energetyczny oraz reagowanie na informacje na temat cen. Zmiany te wymagają również zniesienia hurtowych i detalicznych limitów cenowych, przy jednoczesnym zapewnieniu pełnej i właściwej ochrony konsumentom pochodzącym ze szczególnie wrażliwych gospodarstw domowych. Nowe wnioski regulacyjne stworzą też możliwości dla nowych i innowacyjnych przedsiębiorstw, które będą mogły oferować konsumentom więcej atrakcyjniejszych usług. To z kolei będzie sprzyjać innowacjom, cyfryzacji i pomoże europejskim przedsiębiorstwom w realizacji efektywności energetycznej i tworzeniu technologii niskoemisyjnych.

Ubóstwo energetyczne stanowi poważne wyzwanie w całej UE. Źródło tego ubóstwa tkwi w niskich dochodach i nieefektywnych energetycznie budynkach. W 2014 r. gospodarstwa domowe o najniższych w UE dochodach przeznaczały na energię blisko 9 % swoich całkowitych wydatków³⁷. W porównaniu z sytuacją sprzed 10 lat jest to wzrost o 50 % – o wiele wyższy niż w przypadku przeciętnych gospodarstw domowych. Niniejszy pakiet określa nowe podejście do ochrony szczególnie wrażliwych konsumentów, które obejmuje pomoc państwom członkowskim w zmniejszaniu kosztów energii dla konsumentów poprzez wspieranie inwestycji w efektywność energetyczną. Wnioski Komisji dotyczące efektywności energetycznej wzywają państwa członkowskie do uwzględnienia ubóstwa energetycznego – rozwiązania dotyczące wykorzystania szeregu środków poprawy efektywności energetycznej w gospodarstwach domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym i w mieszkaniach

³⁶ COM(2016) 769.

³⁷ Zob. dokument roboczy w sprawie ubóstwa energetycznego (przypis 4 powyżej).

socjalnych mają być zrealizowane w trybie priorytetowym. Długoterminowe strategie renowacji budynków również powinny przyczynić się do zmniejszenia ubóstwa energetycznego. Także w ramach procesu zarządzania unią energetyczną państwa członkowskie będą musiały monitorować zjawisko ubóstwa energetycznego i składać sprawozdania na ten temat, Komisja zaś ułatwi wymianę najlepszych praktyk. Dodatkowo, zgodnie ze staraniami, których celem jest ochrona konsumentów oraz zapewnienie im mocnej pozycji, Komisja proponuje stosowanie określonych zabezpieczeń proceduralnych, zanim konsument będzie mógł zostać odłączony od sieci energetycznej. Komisja powołuje również obserwatorium ubóstwa energetycznego z zadaniem dostarczania lepszych danych na temat tego problemu oraz możliwości jego rozwiązania, a także wspierania państw członkowskich w ich wysiłkach na rzecz walki z ubóstwem energetycznym.

5. ŚRODKI UŁATWIAJĄCE

UE podjęła już wiele działań, aby wspierać przejście na system czystej energii i zrealizować trzy kluczowe priorytety: stawianie efektywności energetycznej na pierwszym miejscu, pozycja globalnego lidera w obszarze odnawialnych źródeł energii oraz uczciwe traktowanie konsumentów. Konieczne jest jednak podjęcie kolejnych działań.

Oznacza to między innymi stworzenie unijnych ram regulacyjnych na okres po 2020 r. Z tego też wynikają wnioski dotyczące struktury rynku, efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii oraz zarządzania, które stanowią uzupełnienie inicjatyw związanych z działaniami w dziedzinie klimatu i mobilności niskoemisyjnej³⁸ przedstawionych już przez Komisję.

UE powinna też ułatwić przejście na system czystej energii, stosując inne instrumenty znajdujące się w jej zestawie narzędzi. Obejmują one skorzystanie z szerokiej gamy polityk UE: skuteczne egzekwowanie rozporządzeń UE, skuteczne i spójne zastosowanie finansowania UE oraz wspieranie partnerstw z zainteresowanymi stronami.

Przejście na system czystej energii nie będzie możliwe bez **podjęcia działań przez wiele zainteresowanych stron** reprezentujących społeczeństwo obywatelskie oraz poziom regionalny i lokalny. Miasta, regiony, podmioty prowadzące działalność gospodarczą, partnerzy społeczni oraz inne zainteresowane strony powinni aktywnie zaangażować się w dyskusje na temat transformacji sektora energetycznego, w szczególności w kontekście zintegrowanych planów w zakresie energii oraz zmian klimatu, aby mogły one zostać odpowiednio dostosowane do potrzeb różnych terytoriów.

Zakres niezbędnych działań będzie się zmieniał wraz z upływem czasu. W ramach rocznego sprawozdania na temat stanu unii energetycznej Komisja przedstawi informacje na temat realizacji działań podjętych na rzecz stymulowania przejścia na system czystej energii zaprezentowanych wraz z niniejszym pakietem oraz doda nowe działania, zgodnie z zapotrzebowaniem.

Aby wspierać konkurencyjność Europy oraz wdrożenie technologii czystej energii, w ramach niniejszego pakietu Komisja przedstawia **inicjatywę w zakresie przyspieszenia innowacji w obszarze czystej energii**³⁹. Inicjatywa ta określa szereg szczegółowych środków

³⁸ Zob. komunikat „Przyspieszenie przechodzenia Europy na gospodarkę niskoemisyjną” (COM(2016) 500) oraz komunikat „Europejska strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej” (COM(2016) 501).

³⁹ COM(2016) 763.

zmierzających do poprawy otoczenia regulacyjnego, gospodarczego i inwestycyjnego dla innowacji w obszarze technologii i systemów czystej energii. Inicjatywa wykorzystuje europejski strategiczny plan w dziedzinie technologii energetycznych (plan EPSTE) oraz trwające prace nad strategicznym planem w zakresie badań i innowacji transportowych (STRIA), a także obejmuje pewną ograniczoną liczbę zintegrowanych priorytetów w zakresie badań, innowacji i konkurencyjności, które wspierają cele strategiczne niniejszego pakietu. Zdecydowane ustalanie priorytetów umożliwi przesunięcie znacznej części zasobów z programu Horyzont 2020 (co najmniej 2 mld EUR) i wskaże kierunki wsparcia publicznego oraz prywatnych inwestycji w całej UE. Dodatkowo Komisja przetestuje nowe podejście do finansowania. Jego celem jest wspieranie innowacji wysokiego ryzyka w obszarze czystej energii, które mogą przynieść istotne skutki, oraz zwiększenie skali działania Europejskiego Instytutu Innowacji i Technologii, a w szczególności właściwych wspólnot wiedzy i innowacji (WWI), aby promować przedsiębiorczość i upowszechniać na rynku innowacyjne i niskoemisyjne rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej.

Aby sprzyjać wzrostowi i tworzyć nowe miejsca pracy, przemysł UE musi pełnić wiodącą rolę w działaniach na rzecz przejścia na system czystej energii. Komisja będzie wspierać **inicjatywy branżowe**, aby promować pozycję UE jako globalnego lidera w obszarze czystej energii oraz niskoemisyjnych rozwiązań technologicznych. Celem tych inicjatyw powinno być wzmocnienie powiązań przemysłowych w całym łańcuchu wartości oraz włączanie podmiotów pozagospodarczych, takich jak partnerzy społeczni i organizacje konsumenckie. Wraz z odpowiednimi zainteresowanymi stronami Komisja przedyskutuje również potrzebę powołania „przemysłowego forum czystej energii”, które mogłoby skupiać różne obszary (energetyczny–transportowy–wytwórczy–cyfrowy itd.) i wspólnie omawiać sposoby zoptymalizowania korzyści dla przemysłu UE płynących z przejścia na system czystej energii oraz promowania naszej globalnej konkurencyjności i współpracy międzynarodowej.

Państwa członkowskie muszą też rozwiązać kwestię oddziaływania, jakie będzie miało przejście na system czystej energii w obszarze społecznym, w sferze umiejętności oraz w przemyśle, i uwzględnić ten wpływ w swoich krajowych planach w zakresie energii i klimatu. Komisja zbada możliwość zapewnienia skuteczniejszej **pomocy w zakresie przejścia w regionach wysokoemisyjnych, gdzie wykorzystanie węgla jest wysokie**. W tym celu, za pośrednictwem wyspecjalizowanych platform, Komisja podejmie partnerską współpracę z podmiotami zlokalizowanymi w tych regionach, będzie przekazywała wskazówki, w szczególności dotyczące wykorzystywania dostępnych funduszy i programów, oraz zachęcała do wymiany dobrych praktyk, w tym do dyskusji na temat planów działania dla przemysłu oraz potrzeb związanych z przekwalifikowywaniem siły roboczej.

Zasadniczo Komisja udostępni platformy na potrzeby poszczególnych sektorów oraz pracowników umożliwiające dostosowanie **umiejętności** do potrzeb przejścia na system czystej energii. W oparciu o doświadczenia z pierwszych projektów pilotażowych prowadzonych dla sektorów technologii motoryzacyjnej i morskiej w ramach europejskiego programu na rzecz umiejętności w 2017 r.⁴⁰ Komisja wprowadzi nowe plany współpracy sektorowej w zakresie umiejętności w obszarze energii ze źródeł odnawialnych oraz dla sektora budowlanego, z naciskiem na technologie niskoemisyjne.

⁴⁰ Zob. komunikat „Nowy europejski program na rzecz umiejętności: wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności”, (COM(2016) 381).

Niniejszy pakiet wzmacnia również działania UE w zakresie wycofywania **nieefektywnych dotacji do paliw kopalnych** zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami w ramach G7 i G20 oraz porozumienia paryskiego. Publiczne wsparcie dla ropy, węgla i innych paliw wysokoemisyjnych jest nadal znaczące i wciąż prowadzi do zakłóceń na rynku energii i zmniejszania rentowności gospodarczej oraz utrudnia inwestycje w przejście na system czystej energii oraz w innowacje. Reforma struktury rynku wycofuje priorytetowy przesył dla węgla, gazu oraz torfu i ograniczy zapotrzebowanie na mechanizmy zdolności wytwórczych, które często były uzależnione od węgla. Komisja wprowadzi również regularne monitorowanie dotacji na paliwa kopalne w UE i oczekuje, że państwa członkowskie wykorzystają swoje plany w zakresie energii i klimatu do monitorowania stopniowego wycofywania dotacji na paliwa kopalne. Aby określić kolejne kroki w ramach wysiłków mających na celu wycofanie nieefektywnych dotacji do paliw kopalnych, Komisja przeprowadzi ocenę sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania energii.

Polityka zewnętrzna oraz polityka współpracy rozwojowej UE są ważnym narzędziem wspierającym przejście na czystą energię w skali globalnej i pomagają partnerom w naszym sąsiedztwie oraz krajom rozwijającym się w realizacji tego procesu⁴¹.

UE wzmacnia współpracę w zakresie efektywności energetycznej z Bałkanami Zachodnimi, Turcją oraz południowymi i wschodnimi sąsiadami. Zostały uruchomione pierwsze cztery projekty pilotażowe, których celem jest zwiększenie skali inwestycji w efektywność energetyczną w sektorze budowlanym. W 2017 r. ich zakres najprawdopodobniej zostanie poszerzony o kolejne państwa partnerskie. UE wzmocni również finansowanie efektywności energetycznej w budynkach w ramach odpowiednich instrumentów finansowych dedykowanych sąsiadom i pomocy przedakcesyjnej.

Afryka jest dla UE partnerem uprzywilejowanym, a partnerstwo Afryka-UE na rzecz energii stanowi ramy dla współpracy w tym zakresie. UE wspiera również Afrykańską Inicjatywę na rzecz Energii Odnawialnej.

Przedsiębiorstwa europejskie mogą korzystać z tych możliwości i oferować swoje doskonałe umiejętności poprzez eksport i inwestycje w efektywność energetyczną oraz w energię ze źródeł odnawialnych na konkurencyjnych rynkach światowych. UE dąży do zawarcia ambitnej umowy w sprawie towarów środowiskowych w ramach Światowej Organizacji Handlu oraz do liberalizacji sektora towarów i usług środowiskowych i ułatwienia wymiany handlowej i inwestycji w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych w swoich dwustronnych umowach handlowych.

Załącznik II „**Przyspieszenie przejścia na system czystej energii**” wskazuje niektóre obszary, w których w krótkim czasie można wzmocnić konkretne działania, zmienić ich kierunki lub usprawnić synergie w celu wsparcia zatrudnienia, wzrostu i inwestycji w Europie. To również powinno pomóc państwom członkowskim w realizacji ich zobowiązań w zakresie energii i klimatu na rok 2020 oraz pozwolić im na składanie ambitnych deklaracji podczas określania swoich celów na 2030 r. w sposób efektywny kosztowo, przy jednoczesnym zachęcaniu innych zainteresowanych stron reprezentujących sektor publiczny i prywatny, aby w pełni angażowały się w przejście na system czystej energii.

⁴¹ Zob. komunikat w sprawie propozycji nowego konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju – nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość, COM(2016) 740; oraz odroczony Europejski Plan Inwestycji Zewnętrznych.

6. PODSUMOWANIE

Parlament i Rada muszą potraktować priorytetowo wszystkie wnioski ustawodawcze dotyczące unii energetycznej przedstawione przez Komisję w 2015 i 2016 r. W marcu 2016 r. kwestię tę podkreśliła również Rada Europejska, a wsparcie dla niej wyraził także Parlament Europejski. Postępy będą przedmiotem przeglądu podczas wiosennego szczytu Rady Europejskiej w 2017 r.

Parlament Europejski i Rada powinny zapewnić ochronę ogólnej spójności niniejszego pakietu oraz uprzednich wniosków Komisji dotyczących m.in. systemu handlu emisjami, wspólnego wysiłku redukcyjnego, użytkowania gruntów oraz mobilności niskoemisyjnej.